

به بهانه پایان دور اول سفرهای استانی

تضمین پیشرفت

دور اول سفرهای استانی دولت سیزدهم به پایان رسید. منتقدین، دولت را به «پوپولیسم» متهم می‌کنند و موافقین، سفرها را نشانه مردمی بودن دولت می‌دانند. اما چند نکته:

اسماعیل رئیسی
استاد دانشگاه

مایکل دل، همزمان هفته‌ای یک روز در مرکز CRM شرکت «دل» می‌شنید. گوشی روی گوش می‌گذارد و مستقیماً با مصرف‌کننده نهایی (End User) صحبت می‌کند. سفارش می‌گیرد، انتقاد می‌شود و توضیح می‌دهد. مدیرعامل P&G (همان پراکتر اند کمپل معروف که ما ایرانیان محصولاتش را با تاید شناختیم) بزرگ‌ترین تولیدکننده مواد شوینده جهان، کشور به کشور سفر می‌کند و هر جا وارد می‌شود، بازدید از یک منزل مسکونی را در برنامه فشرده و فرار داده‌اند. با خانم خانه‌دار صحبت می‌کند و نحوه به‌کارگیری محصولات شرکت را از نزدیک دیده و به سوالات جواب می‌دهد. داستان‌های سام والتون بنیانگذار فروشگاه‌های زنجیره‌ای والمارت درخصوص گفت‌وگوی مستقیم با مشتریان‌اش که دیگر شهرت جهانی دارد. ارتباط بی‌واسطه با بهره‌بردار نهایی، برخلاف آنچه در کشور ما تبلیغ می‌شود، نبض کار امروز در دنیا است.

با وجود ساختارهای رسمی، چه نیازی به سفرهای استانی؟ اگر دولت می‌خواهد به مردم خدمت کند، آیا همین سیستم اداری رسمی کافی نیست؟ و اصولاً مگر این ساختارها با هدف خدمت ایجاد نشده است؟ اگر کارآمد است پس چه نیازی به سفرهای استانی و اگر ناکارآمد است، چه ضرورتی به نگهداری؟ واضح است که جریان اصلی اداره کشور همان است که از طریق ساختارهای رسمی دنبال می‌شود. اما سفرهای استانی به معنای حذف واسطه‌ها و ارتباط مستقیم مبدأ و مقصد، حرکت هوشمندانه‌ای است. این ارتباط مستقیم و بی‌واسطه دقیقاً کمک به ارزیابی عملکرد دولت است. اگر ساختار دولت با هدف خدمت به مردم ایجاد شده است، بسیار اهمیت دارد که حاکمیت، به‌طور پیوسته آن را ارزیابی کند تا ضعف و قوتش آشکار شود. در این مسیر چه ابزاری بهتر از سفرهای استانی؟

نیازهای مردم، سبب متنوعی است. ساختارهای رسمی به گونه‌ای است که برخی از این الزامات را اصولاً نه می‌بیند و نه می‌شنود. سفرهای استانی فرصتی است تا گره‌های زمانی که سیستم از عهده آن برنمی‌آید، گشوده شود.

بیربار دموکراسی، اداره کشور را به ساختاری طبقاتی تبدیل کرده است. فیلتراسیون فرصت‌ها از جمله ویژگی‌های این ساختار است، به گونه‌ای که بخش اعظم فرصت‌ها در اختیار قلیلی از مرکز نشینان و چند نقطه دیگر قرار می‌گیرد. مغناطیس چنین ساختاری همه را به خود جذب می‌کند. سفرهای استانی فرصتی است که حاکمیت، خود را از جاذبه این بوروکراسی برهاند، پای صحبت فراموش شدگان بنشیند و درد را از زبان آنها بشنود.

اگر قرار است عملکرد دولت ارزیابی شود که باید بشود، چه بهتر که از مصرف‌کننده نهایی بپرسیم، بویژه آنانی که در نقاط دور زندگی می‌کنند. حداقل این شناسن را برای آنها هم قائل باشیم، مگر دموکراسی جز این می‌گوید که: هر نفر یک رای؟!

از جمله عواملی که می‌تواند آسیب تلقی شود، سطحی نگری است. نباید اجازه داد سفرهای استانی چه در بخش مراجعات مردمی و چه در قسمت مصوبات سفر، باعث قشری‌گری و سطحی‌نگری در حاکمیت شود. بخش بزرگی از مطالبات اجتماعی، طبیعتاً نیازهای روزمره مردم است که برخلاف تبلیغات متداول، بسیار هم مهم است. اما نباید اجازه داد این روند، منجر به سطحی‌نگری شود، چه در این صورت تراز عدالت اجتماعی به رفیع این نیازها تنزل یافته و حاکمیت را از ریشه‌ها غافل خواهد کرد. نیاز به تأکید نیست، تبعیض چنان گسترده است که آنچه در سفرها مورد مطالبه مردم قرار می‌گیرد، تنها بخش بیرونی کوه یخ است.

از الزامات سفرها، رصد درخواست‌های مردم تا حصول نتیجه است. ثبت نامه‌ها، به‌متنهایی کافی نیست. لازم است دستگاه‌های اجرایی در برابر تقاضای مردم به یک پاسخ ساده‌انگیز نکرده و با دقت نظر اشکالات ساختاری را شناسایی کنند. نامه‌های مردم در عین سادگی خوبی نشانگر گسل‌های موجود در قوانین و مقررات است و می‌تواند بیانگر ناکارآمدی بودجه (آنجا که باید، هزینه نکرده‌ایم و آنجا که نباید، بسیار پرداخته‌ایم) باشد.

بالاخره اینکه از یک سو ده‌ها هزار پروژه با صرف هزاران میلیارد روی دست کشور مانده و از سوی دیگر انبوه مطالبات مردم حتی در نازل‌ترین سطح (آبرسانی یا جاده‌سازی برای فلان روستا) هنوز پاسخ درخوری نیافته، نشان از یک بیماری عمیق در ساختار اداره کشور دارد. نامه‌ها و درخواست‌های مردم بهترین قطب‌نمای بهبود مسیر است. و عزم دولت سیزدهم این است که روند را به نفع آحاد مردم اصلاح کند.

تقدیم پیام «مادورو» به رئیس جمهور

آیت‌الله رئیسی روز گذشته در دیدار «رامون بلاسکز» فرستاده ویژه رئیس جمهور و وزیر حمل و نقل ونزوئلا، با بیان اینکه روابط تهران - کاراکاس به سرعت در حال گسترش و پیشرفت است، گفت: جمهوری اسلامی ایران دوست روزهای سخت ونزوئلا بوده است.

رئیس جمهور افزود: آماده‌ایم روابط با ونزوئلا را در همه حوزه‌ها بویژه در حوزه‌های تجاری، انرژی، فناوری، علمی و دفاعی گسترش دهیم. «رامون بلاسکز» فرستاده ویژه رئیس جمهور و وزیر حمل و نقل ونزوئلا نیز در این دیدار، از سطح رو به گسترش روابط جمهوری اسلامی با کشورش ابراز خرسندی و بی‌اهتمام کاراکاس بر افزایش سطح همکاری‌های اقتصادی، تجاری، ترانزیتی و سیاسی تأکید کرد. فرستاده ویژه رئیس جمهور ونزوئلا همچنین با اشاره به توانمندی‌های فنی و مهندسی کشورمان، خواستار گسترش تعاملات دو کشور در این زمینه شد.

در این دیدار همچنین وزیر حمل و نقل ونزوئلا که ریاست کمیسیون مشترک همکاری اقتصادی ایران- ونزوئلا را برعهده دارد، پیام نیکلاس مادورو را به آیت‌الله رئیسی تقدیم کرد.

در خواست لبنان برای حمایت ایران از تأمین انرژی این کشور

معاون اول رئیس جمهور روز گذشته با نخست وزیر و رئیس مجلس لبنان به صورت تلفنی گفت‌وگو کرد.

به گزارش ایرنا، محمد مخبر در مکالمه تلفنی با نبیه بری، رئیس مجلس لبنان و نجیب میقاتی نخست وزیر این کشور، ضمن تقدیر از رشادت‌های ملت مقاوم لبنان و تأکید بر اهمیت صلح و ثبات در این کشور، اظهار داشت: جمهوری اسلامی ایران از هر طرح و ابتکاری که برای ثبات سیاسی، اقتصادی و امنیتی لبنان مؤثر باشد، حمایت خواهد کرد و در این مسیر از هیچ کمکی به ملت و دولت لبنان دریغ نخواهیم کرد. در این مکالمه تلفنی نخست‌وزیر و رئیس مجلس لبنان ضمن تأکید بر اهمیت گسترش و تقویت روابط دوستانه دو کشور در همه عرصه‌ها، خواستار حمایت جمهوری اسلامی ایران از تأمین انرژی این کشور شدند. ایشان همچنین از معاون اول رئیس جمهور دعوت کردند که در راستای تقویت بیش از پیش روابط دو کشور، از لبنان دیدار رسمی نمایند.

تعیین نماینده ویژه در امر مبارزه با فساد

یکی از اقدامات مؤثر دولت در مقابله با فساد، تقویت دفتر بازرسی ویژه رئیس جمهور بود؛ جایگاهی که در ۸ سال پیش از آن تضعیف شده بود. در این راستا حجت‌الاسلام والمسلمین حسن درویشیان به سمت رئیس دفتر بازرسی و نماینده ویژه رئیس جمهور در امر مبارزه با فساد منصوب شد و آیت‌الله رئیسی در حکم خود تأکید کرد که این انتصاب، به دلیل «اهتمام ویژه دولت به امر نظارت و بازرسی پر عملکرد ادارات و سازمان‌های کشور، شناسایی بسترهای فسادزا و ضرورت تحقق انضباط اداری، مالی و اقتصادی در کشور» صورت گرفته است. این انتصاب نشانه دیگری از عزم آیت‌الله رئیسی و دولت در پیشگیری از فساد بود، چرا که حجت‌الاسلام درویشیان پیش‌تر رئیس سازمان بازرسی کل کشور بود که یکی از وظایف آن برخورد با مفساد دستگاه‌های اجرایی بود و به این ترتیب، او با زمینه‌های بروز مفساد و علت وقوع آنها آشنا بود.

گشت ارشاد مدیران

یکی از وعده‌های آیت‌الله رئیسی در دوران انتخابات، ایجاد گشت ارشاد مدیران بود. رئیس جمهور همواره بر این عقیده بود که خود دولت و ارکان و اجزای آن باید مدعی برخورد با فساد باشند و در این راه نباید ملاحظه هیچ فرد، مدیر یا دستگاهی را بکنند. رئیس جمهور در نشست خبری خود به مناسبت یک‌سالگی و هفته دولت، با بیان اینکه «گشت ارشاد مدیران زیر نظر بازرسی ریاست جمهوری تشکیل شده و از این طریق به دستگاه‌های مختلف سرکشی می‌شود» اعلام کرد: «برخی از تخلفات به محض گزارش موجب برکناری متخلف و متخلفین شده است. دولت این موضوع را پیگیری کرده و مفسدین را تحویل دستگاه قضایی داده است. گشت ارشاد مدیران فعال‌تر از همیشه دنبال خواهد شد.»

به نظر می‌رسد یکی از واقعیت‌های ملموس در زمینه ایجاد گشت ارشاد مدیران زیر نظر بازرسی ریاست جمهوری، خبر برخورد با یکی از مشاوران وزیر راه و شهرسازی باشد. در این زمینه دولت به جای اینکه از کنار این مسأله بگذرد یا برخورد با فساد را منوط به ورود دستگاه قضایی کند، خود وارد میدان شد و با متهمان به فساد برخورد کرد. علی بهادری جهرمی، سخنگوی دولت، با بیان اینکه ما تأکید داریم که مسیر مبارزه با فساد را به خود قوه مجریه بیاوریم تا نتیجه مطلوب حاصل شود؛ یعنی جلوی بروز فساد را از خود دولت آغاز کنیم، اظهار کرد: «آقای رئیس جمهور هم تأکید کردند که تاکنون بسیاری از اقدامات در این زمینه انجام شده، اما اعلام نشده است. این اقدامات هم از سوی خود نهاد‌های درون دولت بوده است یعنی هم دفتر بازرسی رئیس جمهوری و هم وزارت اطلاعات که البته با نهاد‌های نظارتی خارج از دولت و دولت هم همکاری دارند.»

دولت در زمینه ایجاد گشت ارشاد مدیران، با برخورد با فساد و بسترهای آن در درون دولت و از سوی خود دولت، تنها به این مورد بسنده نکرد. برکناری مدیران شرکت فولاد مبارکه که گزارش تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی از وقوع فسادهای گسترده در آن خبر می‌داد، از دیگر مصادیق این رویکرد است. با این همه، باید به این اظهار نظر رئیس جمهور در نشست خبری هم اشاره کرد که «بازرسی ریاست جمهوری و دستگاه‌های نظارتی درون سازمانی در این رابطه فعال شده است و مواردی در حد تخلفات نیز گزارش شده است که سریعاً خود دولت با این موارد برخورد کرده و متخلفین تحویل دستگاه قضایی شده‌اند.»

سخنگوی دولت در جمع خبرنگاران گزارش داد

جزئیات تسهیلات ۵ میلیون تومانی برای زوار اربعین

گروه سیاسی/ سخنگوی دولت در تشریح تسهیلات تعریف شده از سوی دولت برای زائران اربعین، اعلام کرد: با تلاش‌های وزارت اقتصاد و بانک مرکزی، تسهیلات ۵ میلیون تومانی برای زائران سرپرست‌های خانوار و تسهیلات ۳ میلیونی برای دیگر زائران در نظر گرفته شده است. علی بهادری جهرمی، اضافه کرد: این تسهیلات به صورت برخط و بدون نیاز به ضامن و با ضامن قرار دادن یارانه‌ها به زائران اربعین پرداخت می‌شود. رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت، با اشاره به اقدامات و برنامه‌ریزی‌های گسترده دولت برای برگزاری هرچه بهتر راهپیمایی اربعین، گفت: در این زمینه دولت تلاش کرده زیرساخت‌های کشور را فعال کند که از ۱۰ فرودگاه کشور پرواز به عراق انجام می‌شود، مرزها هم افزایش دو برابری داشت و قطار تهران- کربلا هم فعال شده است. وی با اشاره به فعال بودن ۶ مرز زمینی اظهار کرد: همچنین ناوگان حمل و نقل عمومی نیز بسیج شده، باوجود این حتی توصیه شده که زائران با خودروهای شخصی به مرز حرکت کنند.

خدمات پزشکی آنلاین برای زائران
بهادری جهرمی از برپایی میزهای خدمت در مرزها و نیز پایانه‌ها برای پاسخگویی به مطالبات مردم خبر داد و درباره بیمه زائران هم گفت: مبلغ بیمه بر مبنای دو سال قبل است. اما خدمات این بیمه بسیار افزایش یافته است که در برخی حوزه‌ها تعهدات بیمه‌ها تا

بهبودی جهرمی در خصوص روند مذاکرات رفع تحریم‌ها نیز با بیان اینکه گفت‌وگوها ادامه دارد، تأکید کرد: طرف مقابل باید از زیاده‌خواهی دست بردارد. چراکه مسیر سازنده‌ای طی شده است. وی ادامه داد: چهار موضوع در توافق دنبال شده که شامل تضمین‌ها، راستی‌آزمایی، رفع تحریم‌ها و بسته شدن ادعاهای سیاسی در مورد مسائل

گزارش «ایران» از روند اجرای طرح «گشت ارشاد مدیران» و نظارت درونی قوه مجریه تقویت سیستم ایمنی دولت در برابر فساد

ابلاغ اصول ۱۲ گانه مقابله با فساد

یکی از نشانه‌های جدیت و عزم و اراده آیت‌الله رئیسی و دولت سیزدهم در مقابله با فساد، این واقعیت است که تنها ۲۰ روز پس از تشکیل دولت، اصول ۱۲ گانه پیشگیری و مقابله با فساد اداری و اقتصادی در دولت سیزدهم از سوی رئیس جمهور به اعضای دولت ابلاغ شد. آیت‌الله رئیسی در جلسه ۲۴ شهریور سال گذشته دولت، پیشگیری از فساد را به‌طور مشخص وظیفه دولت و رسیدگی به پرونده‌های تشکیل شده در این رابطه را برعهده قوه قضائیه دانست و با تأکید بر اینکه از ابتدای ورود به عرصه انتخابات بر عزم خود برای پیشگیری و مقابله با فساد تأکید داشته‌ام، اظهار کرد: بیش از آغاز به کار رسمی دولت، نشتی با نمایندگان دستگاه‌های نظارتی سه قوه و سایر بخش‌های مرتبط درباره شناسایی گلوگاه‌های فسادزا در نهاد‌های مختلف برگزار کردم و قرار شد این دستگاه‌ها گزارش‌های خود از بسترهای فسادخیز را به دولت ارائه کنند که این گزارش چندی قبل به دست دولت رسید و برای جمع‌بندی در اختیار کارگروهی قرار گرفت. در جلسات کارگروه مذکور دستورالعمل‌هایی درباره وظایف خاص دستگاه‌های مختلف در زمینه پیشگیری و مقابله با فساد در قالب «نقشه ملی پیشگیری و مقابله با فساد اداری و اقتصادی» تهیه شد که اصول حاکم بر این نقشه ملی امروز ابلاغ شد. شفاف‌سازی، مدیریت تعارض منافع، متناسب سازی ساختار و تسهیلات دولت، شایسته‌گزینی، سهولت فرایندها، دولت الکترونیک و برخورد قاطع، دقیق و مؤثر از جمله اصول ۱۲ گانه برشمرده شده در این نقشه ملی است.

رئیس جمهور در نشست اخیر خبری خود، بازرسی ریاست جمهوری و دستگاه‌های نظارتی دولتی را دو بازوی قوه مجریه برای مبارزه با فساد یا تخلفات احتمالی درون سازمانی برشمرد

اصلاح ارزش تریجی

باتوجه به تعداد پرونده‌های تشکیل شده در دوره ریاست آیت‌الله رئیسی در قوه قضائیه در زمینه‌های ارزی، می‌توان علت عزم و اراده رئیس جمهور در اصلاح نظام یارانه‌ها را دریافت. به عبارت دیگر، مردمی‌سازی یارانه‌ها، یکی از اقدامات مؤثر دولت سیزدهم در مقابله با فساد، یا به عبارت دقیق‌تر، حذف زمینه‌های بروز مفساد به ویژه در حوزه ارزی بود. زیرا ارز ۴۲۰۰ تومانی نه تنها زمینه توزیع رانت را ایجاد کرده بود، بلکه زمینه سوءاستفاده‌های ارزی گسترده ای را نیز فراهم کرده بود. دولت سیزدهم اما با علم بر این مسأله، به صورت ریشه‌ای و ساختاری این بستر فسادزا را با اصلاح نظام یارانه‌ها از میان برد.

شفافیت و سامانه‌های نظارتی

در کنار برخورد با متخلفان، دولت دو رویکرد دیگر را برای مقابله با فساد در پیش گرفته است: شفافیت و ایجاد سامانه‌هایی که فسادها را به حداقل می‌رساند. از جمله اقدامات بارز دولت سیزدهم برای ایجاد شفافیت، مصوبه هیأت وزیران برای اجرای آیین‌نامه اصلاح رابطه مالی دولت و شرکت ملی نفت ایران است که سبب ایجاد شفافیت در درآمد‌ها و نحوه هزینه‌کرد شرکت ملی نفت ایران خواهد شد. مجلس شورای اسلامی از سال ۱۳۹۸ تا سال ۱۴۰۱ به‌صورت پیاپی در قانون بودجه، دولت و وزارت نفت را به اصلاح رابطه مالی مکلف می‌کرد که متأسفانه در دولت قبل انجام نشد. اجرای طرح و پیاده سازی سامانه دارویار، باهدف قطع دست رانت و دلالی در حوزه دارو، راه‌اندازی درگاه ملی مجوزها از سوی وزارت اقتصاد باهدف حذف امضاهای طلایی، انتشار صورت‌های مالی شرکت‌های بورسی، انتشار اسامی بهدکاران دانه درشت به بانک‌ها، سامانه جامع تجارت و درنهایت، تلاش برای نهایی کردن فرایندهای مربوط به دولت الکترونیک، از دیگر اقدامات دولت سیزدهم برای ایجاد شفافیت و راه‌اندازی سامانه‌هایی است که در نهایت، زمینه‌ها و بسترهای فساد را به‌طور جدی و ریشه‌ای از بین خواهد برد.

مجموعه این فرایندها، تصمیمات و اتفاقات نشان می‌دهد که آیت‌الله رئیسی در دولت سیزدهم، عملاً دارد همان چیزی را محقق می‌کند که در روز ثبت نام در انتخابات وعده داد بود، یعنی دارد بسترهای فسادزا در دولت را می‌خشکاند. زیرا همان طور که خودش ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۰ گفت: «در حوزه دستگاه اجرا است که بسترهای فسادزا از ریشه خشکانده می‌شود.»

«ایران» مبنی بر اینکه با چه سازکاری طرحی آبرسانی غدیر به جای ۳۶ ماه در ۱۰ ماه اجرایی شد و معنای داخلی و خارجی این دستاورد دولت چیست، اظهار کرد: افتتاح این طرح پس از سال‌ها این پیام را دارد که سال‌ها نگه‌داشتن ظرفیت داخلی کشور به انتظار توان خارجی یک اشتباه راهبردی بوده است. بهادری جهرمی ادامه داد: برای اجرای میان‌بر این طرح، ۳۶ ماه پیش‌بینی می‌شد، اما همزمان در چند جهت، کار انجام گرفت و در این موضوع از مجموعه‌های دانش‌بنیان و جوانان ایرانی استفاده شد. وی اظهار کرد: نگاه دولت این است که ما تکیه بر داخل و استفاده از ظرفیت‌ها را دنبال می‌کنیم.

ورود زنان به ورزشگاه‌ها

بهادری جهرمی درباره چالش‌های دولت برای ورود بانوان به ورزشگاه‌ها گفت: اجازه بدهید شعار ندهیم و کار انجام دهیم. برای هرگونه اقدامی باید پیوست فرهنگی وجود داشته باشد. باید با آرمش مطالبات مردم را پیگیری کنیم.

تبدیل وضعیت ۹۰ هزار نفر در یک سال

سخنگوی دولت درباره تبدیل وضعیت فرزندان اینترناتر و مشکل در اجرای این قانون در دستگاه‌ها گفت: دولت در سال اول فعالیت خود حدود ۹۰ هزار تبدیل وضعیت را انجام داده و مصمم به اجرای قوانین است. این مسیر و تحقق تبدیل وضعیت در دستگاه‌های اجرایی نیز با همدلی میان قوا امکان‌پذیر است.

اما از ابتدای تشکیل دولت، وزارت نیرو برای ۳۰۰ نقطه پیش‌بینی تنش آبی داشت. همچنین مجموعه وزارت نیرو هم طرح‌های متوقف شده را تسریع و هم طرح «میانبری» را تدوین کرد. در حوزه همدان نیز طرح میانبری در نظر گرفته شد تا ضرب‌الاجلی تنش آبی را جبران کنند و به تدریج طرح‌های بلندمدت‌تری در نظر گرفته شود. سخنگوی دولت اظهار امیدواری کرد که با همراهی مردم برای اصلاح شیوه آبیاری و سایر موارد، شاهد کاهش بحران‌ها و تنش‌های آبی باشیم.

نگاه به داخل در تحقق طرح آبرسانی غدیر
سخنگوی دولت در پاسخ به پرسش پادمانی است. به گفته سخنگوی دولت، جمهوری اسلامی ایران گفت‌وگوها را ترک نکرده و نخواهد کرد.

اقدامات دولت برای کاهش بحران تنش‌های آبی
بهادری جهرمی در بخش دیگری از نشست خبری در پاسخ به سوآلی درباره وضعیت آب استان همدان و اقدامات دولت برای جلوگیری از تکرار آن در استان‌های دیگر، گفت: بحران کم‌آبی و خشکسالی، جهانی است و تدابیر برای مواجهه با این بحران باید پیش از این صورت می‌گرفت، اما اقدامات انجام شده تناسبی با بحران‌ها ندارد، درحالی‌که پیش‌بینی تنش‌های گسترده وجود داشت. وی ادامه داد: